

भूकंप

भूकंपादरम्यान काय करावे?

जर तुम्ही रस्त्यावर असाल तर.....

- पटकन मोठ्या जागेत जा घाई-रडबड,दंगा करू नका.
- उंच, जुन्या आणि सलग असणाऱ्या इमारतीपासून, भिंती, वीजेच्या तारांपासून लांब थांबा.

जर तुम्ही गाडी चालवित असाल तर

- जुन्या इमारती,भिंती, इलेक्ट्रीक वायर केबल वायर उंचवटा यापासून आपले वाहन लसंब नेऊन थांबवा.

भूकंपानंतर काय करावे?

- धुम्रपान करू नका, काढी ओढू नका अथवा वीजबटन लगेचच चालू करू नका. कारण गॅसगळती अथवा शॉर्टसर्किट होण्याची शक्यता असते.
- वीजेच्या तारांना हात लावू नका.
- दूषित / उघड्यावरचे पाणी पिणे टाळा जेणेकरून रोगांना प्रतिबंध होईल. उपलब्ध स्वच्छ पाणीच घ्या.
- पूर्ण नुकसान झालेल्या इमारतीजवळ जाऊ नका अथवा परत राहण्यासाठी त्याचा वापर करू नका.
- आपल्या घरामध्ये, कामाच्या ठिकाणी अथवा हॉस्पिटल मध्ये बाहेर पडण्याचे मार्ग (Escape Route) जाणून व समजून घ्या.

- प्रत्यक्ष भूकंपामुळे लोक मृत्युमुखी पडत नाहीत, तर धोकादायक पद्धतीने बांधलेल्या इमारतींमुळेच जिवित हानी अधिक प्रमाणात होत असते.

भूकंपाचा धक्का बसत असतांना इमारतीच्या आत असाल तर

- घरातील सुरक्षित ठिकाणी आसरा घ्या. (उदा. टेबलाखाली, बिमखाली, तुळईखाली, दरवाज्याच्या चौकटीखाली, कॉलमजवळ)
- लिफ्टचा वापर करू नका, दाराजवळ अथवा प्रवेशद्वाराजवळ गर्दी करू नका.
- भिंती आरसे, फर्नीचर, कंदील (असल्यास) यांच्यापासून लांब रहा.
- निकसचा योग्य मार्ग नसल्यास त्रिकोण आकाराचा मार्ग तयार करावा.
- स्वतः शांत रहा व इतरांना शांत राहण्यास सांगा.

भूकंपानंतर काय कराल ?

- रेडिअसे टि.व्हि वरून मिळणाऱ्या आपत्ती विषयक सुचना काळजीपूर्वक ऐका व त्याचे पालन करा.
- मुख्य धक्क्यानुतर छोटे छोटे धक्के बसू शकतात.
- पाणी विज गॅस कनेक्शन सुरें असल्यास बंद ठेवा.
- जर काही व्यक्ती जमिनीखाली गाडल्या गेल्या असतील तर घटनास्थळीच थांबा व येणाऱ्या मदतनीसांना सहकार्य करा.

भूकंप प्रतिबंध घर बांधतांना कोणताही अवास्तव खर्च येत नाही.

आर.सी.सी. बिल्डींग बांधतांना इमारतीचे डिझाइन I.S. ४५६-२००० व I.S. १८९३-२००९ मानकाप्रमाणे असणे आवश्यक आहे.

लोड बेअरिंग घर बांधतांना प्रत्येक खेळीच्या चारही कोपऱ्यांचे मजबुतीकरण करण्यासाठीसलोह काँक्रीट वापरणे व त्याची प्लिन्थ लींटल व रुफ बँडमध्ये सांधणी करणे आवश्यक आहे.

आर.सी.सी. बिल्डींग बांधतांना घ्यावयाची काळजी

१. इमारतीचे डिझाइन BIS मानकाप्रमाणे असणे आवश्यक आहे.
२. इमारतीचा पाया कठिण जमिनीवर असणे आवश्यक आहे.
३. मऊ जमिनीवर पायाचे बांधकाम करण्यापूर्वी खडी वापरून धूपसने आवश्यक आहे.
४. इमारतीच्या जमिन पातळी /ज्योत्याच्या लेवलला बायबीम असणे आवश्यक आहे.
५. इमारतीचा आकार व भूमितीय (Geometric) व समरूप (Symmetric) असणे आवश्यक आहे.
६. इमारतीचे बांधकाम नियोजित करतांना (Cantilever) तसेच मोठे पोर्च टाकावेत.
७. कमीत कमी काँक्रीट ची गुणवत्ता M२० grade proportion by weight-cement-sand aggregate - १:१ १/२:३ असावी.
८. इमारतीमधील खांबांची जाडी २००mm(८) पेक्षा कमी असू नये.
९. इमारतीमधील छिडक्या दरवाजे शक्यतो कोपऱ्यात नसावेत.
१०. इमारतीचे सर्व बांधकाम हे आर्किटेक्ट व स्ट्रक्चरल डिझायनर यांच्या नकाशाप्रमाणे आहे याची खात्री करावी.

99. जिन्यरची सुयोग्य रचना अत्यंत गरजेची आहे.
92. इमारतीत वापरले जाणारे स्टिल हे प्रमाणित दर्जाचे उदा. (Tor ४०/grade Fe४9५/५००) fLVy असावेत.
93. इमारत भूकंप प्रतिबंध करतांना कोणताही अवास्तव खर्च येत नाही.
9४. भूकंप प्रतिरोध घराचे बांधकाम करण्याचा मुख्य उद्देश जीवीत व वित्त हानी टाळणे असतो.

सर्वात महत्वाचे :

बांधकामत व्यवसायिकाकडून फ्लॅट घेण्यापूर्वी अथवा स्वतंत्र बंगला बांधण्यापूर्वी (I.S. ४५६-२००० व D.I.S. 9८९3-२००9) मानकाप्रमाणे बांधकाम केलेले आहे किंवा करणार आहे याचे प्रमाणपत्र घ्या.

लोड बेअरींग घर बांधतांना घ्यावयाची काळजी :

१. हेडर घालणे, दगडी बांधकाम करतांना जेवढ्या रुंदीचे बांधकामआहे, तेवढ्या रुंदीचे अखंड दगड प्रत्येक तिन फुटाला प्रत्येक थरात घालणे आवश्यक आहे
२. दगडी बांधकाम करतांना गोट्याचा वापर टाळावा.
३. दगडी बांधकाम करतांना कोपरे विटकामात न बांधता कमीत कमी दोन फुट रुंदीचे दगडाचे असावेत.
४. बांधकामावर जोतयाच्या लेवलला आर.सी.सी. १.२.४. बँड टाकणे आवश्यक आहे.
५. प्रत्येक खोलीत छताच्या पातळीस आर.सी.सी. बँड असणे आवश्यक आहे.
६. प्रत्येक खोलीच्या चारही कोपऱ्याचे मजबुतीकरण करण्यासाठी सलोह काँक्रीट वापरणे व त्याची प्लींथ, लॅटल व रुफ बॉंडमध्ये अडक करणे आवश्यक आहे.
७. प्रत्येक खोलीत दारे खिडक्यांच्या वरती आर.सी.सी. लीटल टाकणे आवश्यक आहे.

- ॢ. दरवाजे खडक्या छोट्या आकाराच्या असाव्यात व त्या कोपऱ्यात नसाव्यात.
ॣ. घराचे सर्व दरवाजे खडक्यांचा वरचा भाग समपातळीत असावा.
90. वरील सर्व गोष्टींचा अंतर्भाव केली तर भूकंप प्रतिबंध घर बांधतांना कोणताही अवास्तव खर्च येत नाही.

